

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Valerie Chytrá

Název práce: Public attitudes towards European integration in the Czech Republic
zázemí

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Ing. Ondřej Císař, Ph.D.

Oponent/tka: PhDr. Ing. Petr Soukup, Ph.D.

Navržené hodnocení: B

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce je jasně formulován. Autorka si jasně stanovila jak základní výzkumnou otázku, tak i jednotlivé hypotézy. Těch je poměrně mnoho, ale autorka se se všemi vypořádala. Již na počátku je nutno říci, že práce je nadstandardní (jak analyticky, tak tím, že je celá anglicky).

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka využila s ohledem na použitý jazyk výhradně zahraniční zdroje. Zdrojů je mnoho a vše je jasně zdrojováno.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Jsou užitá data z mezinárodního šetření ESS, jednoho z nejlepších v dané oblasti. Autorka všechny své kroky transparentně popisuje, metodologicky nejsou žádné pochybnosti.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Kvalita argumentů je velmi dobrá, drobnosti uvádím dále.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých? Jednotlivá zjištění autorky jsou jasně oddělena od převzatých tvrzení.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Odkazový aparát i jazyk je v pořádku.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Dále popisují některé přednosti a nedostatky práce.

Práce je skvěle teoreticky a analyticky zvládnutá. Autorka jednak dobře připravila analytickou část, jednak ji dobře zpracovala, nadstandardně ve dvou SW (SPSS a Stata). Ostatně kvality autorky z analytických kurzů na bc.

stupni znám, dostala tedy své pověsti. Jakkoli dále uvádím některé výtky, tak stále platí, že práce je nadstandartní a bez problémů by bylo možné dle ní veškeré analýzy replikovat, což je skvělé.

Práce je skvěle teoreticky a analyticky zvládnutá. Autorka jednak dobře připravila analytickou část, jednak ji dobře zpracovala, nadstandardně ve dvou SW (SPSS a Stata). Ostatně kvality autorky z analytických kurzů na bc. stupni znám, dostala tedy své pověsti. Jakkoli dále uvádím některé výtky, tak stále platí, že práce je nadstandartní a bez problémů by bylo možné dle ní veškeré analýzy replikovat, což je skvělé.

Některé analytické postupy v práci chybí, konkrétně jde o popisné statistiky proměnných a korelace závislé a nezávisle proměnných. Pokud by byly korelace uvedeny, nejspíš by bylo možné některé hypotézy rovnou zamítnout a zjednodušit finálně užitý model.

U lidského kapitálu je (post)operacionalizace dost divoká. Převod dovedností skrze ISCO08 do 3 skupin je zcela netradiční (a nepřesný), nadto by pro testování H1 měl být stvořen jeden indikátor pro lidský kapitál. Obecně mi přijde tato hypotéza dost zvláštní a vyhnul bych se jejímu testování. Pokud ale má proběhnout, má být lépe připraveno. Data ESS pro tento účel ale nelze využít.

Problémem je, že je užitá jediná vlna ESS, navíc atypická (data sbírána během COVID). To jistě mohlo ovlivnit výsledky a bylo by vhodné analýzu replikovat i na dalších vlnách. Ostatně by bylo zajímavé vidět vývoj prediktorů integrace. Oceňuji, že v případě hodnocení ekonomické situace byla tato replikace použita (škoda, že ne jinde, například důvěra ve vládu byla během pandemie zcela jiným indikátorem než za běžných dob). Bohužel interpretace zde není ideální. Efekty (jakkoli statisticky průkazné) jsou věcně zcela zanedbatelné (Beta koeficienty na úrovni 0,07) a fakticky zde tedy vztah není. Ostatně to demonstrují i grafy marginálních efektů ze Stata (s.31 a jinde). Respektive vztah není zcela jistě lineární, bohužel prvotní rozbor (například grafický) zda nemá být užito nelineárního vztahu není uveden. Osobně bych například odhadoval, že by zde tento rozbor mohl pomoci. Na okraj je nutné dodat, že s výjimkou důvěry k institucím a imigračním postojům je vliv všech ostatních prediktorů zanedbatelný, což by vhodně ilustrovala již předběžná korelační analýza.

Vliv věku popsáný jako „significant“ je opět věcně zanedbatelný (srov. Beta koeficient cca 0,05). Tak jako jinde v práci se zde chybně míchá věcný a statistický aspekt hodnocení výsledků. Pro čtenáře jde o matoucí interpretaci.

Hvězdičková konvence v tabulkách (jakkoli nevhodná a statistiky nedoporučovaná) nebude v tabulkách zcela správně. Namátkou uvedu, že v tabulce v příloze D je imigračních postojů koeficient bez hvězdiček, ale hodnota koeficientu je cca 7násobkem jeho robustní standardní chyba a to znamená, že by zde byly autorčiným měřítkem správně uvedeny tři hvězdičky. Na jinou chybu jsem námtkou nenarazil, což neznamená, že je vše správně. Doporučuji přiložit k práci do SIS Errata, která vše napraví.

Ke třem uvedeným dimenzím (kulturní, politická, ekonomická) bych zcela bez znalosti tématu (EU integrace a postoje k ní) doplnil, že v ČR zcela jistě bude hrát důležitou roli rozlišení centra (Praha, další velká města a příslušející aglomerace) a periferie. Tak jako v národních volbách je toto štěpení patrné, je zcela jistě patrné i v náhledu na EU a její integraci. Nadneseně řečeno je „pražská kavárna“ a „sluníčkáři“ proevropská bašta a vice versa. Škoda, že analýza toto nijak nebere v potaz, možná by pak mnohé problémové efekty odpadly.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Jaké jsou limity prezentovaných výsledků?

Celkové hodnocení práce:

Práce je velice dobrá, ukazuje vysokou úroveň analytických dovedností. Navrhuji hodnocení „B“.

Datum: 10. 9. 2023

Podpis: Petr Soukup